

TEATRO

[ABC Cultural](#) [Suplemento PDF ABC Cultural](#) [Libros](#) [Música](#) [Arte](#) [Toros](#) [Series](#) [Televisión](#)

[Portada](#) [Cultura](#) **Teatros**

TEATRO / ZARZUELA

Rotundo éxito de 'La verbena de la Paloma' en Polonia

Por primera vez llega una zarzuela, acogida por el Teatro Wielki de Łódź. Y emociona y triunfa. ABC habla con el director del montaje y el responsable del auditorio.

Un momento del montaje. (Joanna Miklaszewska)

Carmen R. Santos >

09/03/2026 Actualizado a las 10:17h.

+ Seguir

«Por ser la Virgen de la Paloma / Un mantón de la China-na, China-na / Me vas a regalar. / Venga el regalo, si no es de broma / Y llévame en berlina-na, li-naná / Al Prado a pasear».

¿Quién no ha tatareado en algún momento los compases de ‘La verbena de la Paloma’?

Desde que se estrenó el 17 de febrero de 1894 en el madrileño Teatro Apolo es una de las muestras del género chico más queridas y admiradas. **Con música de Tomás Bretón y libreto de Ricardo de la Vega**, ambientada en el Madrid castizo del siglo XIX, ha hecho las delicias de generaciones y sus personajes —Don Hilarión, Casta, Susana, Julián, la ‘señá’ Rita...— forman parte de nuestro rico acervo popular.

Su fama ha trascendido las fronteras españolas y se ha representado a uno y otro lado del Atlántico. Ahora ha llegado al Teatro Wielki de Łódź en Polonia, el mayor de la ciudad y el segundo teatro de ópera del país.

Bajo el título de ‘La fiesta de la Paloma’, el director de escena [Jesús García Salgado](#) ha realizado y dirigido una excelente versión, sobre la que comenta: «Mi intención no ha sido cambiar la obra, sino **hacerla comprensible y cercana para un público** que no tiene referencias previas del género. He trabajado especialmente la claridad dramática, el ritmo escénico y el trabajo actoral, manteniendo siempre la esencia del libreto y de la música».

Nos cuenta cómo surgió tan atractivo proyecto: «El teatro Łódź tenía desde hace tiempo interés por presentar por primera vez una zarzuela. A partir de ese deseo contactaron conmigo para que hiciera una propuesta. La primera obra en la que pensé fue ‘La verbena de la Paloma’, porque siempre me ha parecido una de las más representativas del género y, al mismo tiempo, una de las más vivas en su retrato humano. Quiero destacar también el apoyo del [Teatro de la Zarzuela](#), que ha acompañado la iniciativa desde el inicio y ha facilitado el préstamo de las partituras originales que conserva en su archivo, entre ellas ‘La verbena de la Paloma’, ‘El barberillo de Lavapiés’ y ‘Don Gil de Alcalá’. Ese respaldo ha sido fundamental para garantizar el rigor musical. Y **el equipo artístico ha contado con grandes profesionales vinculados tanto a España como a Polonia**: Małgorzata Zak en vestuario, Eva Iszoro en escenografía y Malena Mexía en coreografía».

«He percibido una curiosidad real y muy viva por la cultura española», proclama García Salgado, director del montaje

Una propuesta que, como también explica García Salgado — creador, junto a Marta Belaustegui — de [Teatro del Duende](#), extiende su territorio: «Sugerí una versión ampliada en la segunda parte, integrando números musicales de otras

zarzuelas emblemáticas dentro del contexto festivo de la plaza donde se desarrolla la verbena. Me interesaba que el público polaco no solo conociera una pieza concreta, sino que pudiera asomarse al universo más amplio de la zarzuela. Se incluyen números de otras obras, integrados dentro de la atmósfera festiva de la verbena, y de varias regiones de España, dibujando un mapa sonoro que va del chotis al fandango, de la habanera a la jota. Cada música trae consigo una forma distinta de moverse, de hablar y de amar. Así, el espectáculo construye un gran mosaico: no solo una historia, sino un mundo».

El éxito ha sido rotundo: «El público —comenta García Salgado— ha conectado muy bien. Fue un estreno muy emocionante, también a nivel personal. Siempre existe una cierta incertidumbre cuando presentas fuera de tu país un género tan identificado con tu propia tradición cultural. La respuesta de los espectadores fue **cálida y entusiasta, con una larga ovación** final que sentimos como una confirmación de que la obra había logrado comunicarse más allá de su contexto original. Para mí, la experiencia ha sido muy enriquecedora: he encontrado intérpretes muy comprometidos, con mucho talento, curiosos y con una gran capacidad de trabajo. Ha sido también esencial el trabajo del director musical, Piotr Sułkowski, que comprendió perfectamente el espíritu de nuestra zarzuela y ha sabido transmitir su ritmo, su carácter popular y su vitalidad con gran sensibilidad».

Una escena de la representación. (Walendi)

¿Hay interés en Polonia por la cultura española? García Salgado no alberga ninguna duda y esta representación ha sido un ejemplo: «He percibido una curiosidad real y muy viva por la cultura española, especialmente por su música y por su manera de integrar lo popular dentro de una tradición artística sólida. El público polaco se acerca con respeto y con interés auténtico, lo cual

crea un terreno muy fértil para el intercambio cultural».

De la misma opinión es **Marcin Nałecz-Niesiołowski, director del Teatro Wielki**: «Existe un enorme interés por la cultura española en Polonia. España no solo es un destino turístico muy apreciado entre los polacos, sino que su cultura y su idioma también se encuentran entre los más explorados entre las culturas extranjeras. Como prueba, el español se puede cursar como asignatura en el examen final de bachillerato, y la mayoría de las **universidades polacas ofrecen programas** de grado en estudios españoles. El cine, la literatura y la música españoles son populares».

No es un género muerto

Y remacha: «La disponibilidad de obras culturales españolas en Polonia es muy alta. Todas las librerías ofrecen traducciones de **obras de clásicos del Siglo de Oro** como Miguel de Cervantes y Lope de Vega, así como de Federico García Lorca y escritores contemporáneos. Actualmente, son muy populares Carlos Ruiz Zafón y Jaume Cabré. Los cines proyectan películas de Pedro Almodóvar, y en las salas de conciertos es frecuente escuchar música de Manuel de Falla, Joaquín Rodrigo, Pablo Sarasate o Isaac Albéniz. Y nuestro escenario ha acogido a compañías como Nats Nus Dansa, los ballets de Cristina Hoyos, y el Flamenco de Andalucía y la Compañía Nacional de Danza. El Gran Teatro de Lodz también ha dado la bienvenida, entre otros, al mundialmente famoso y respetado tenor [Plácido Domingo](#)».

La puesta en escena de ‘La verbena de la Paloma’ ha sido un acontecimiento muy especial. Afirma Marcin Nałecz-Niesiołowski: «Me interesé por la zarzuela como género prácticamente desconocido en Polonia. El estreno de ‘La verbena de la Paloma’ es una excelente propuesta para el público polaco, como lo demuestra la alta asistencia a cada función y el entusiasmo del público, así como una forma eficaz de establecer una colaboración entre el Gran Teatro de Lodz y el Teatro de la Zarzuela de Madrid. El carácter distintivo y extraordinariamente colorido de la cultura española que se esconde en la obra de Tomás Bretón **nos llega al corazón polaco** y nos anima a descubrir otros títulos».

Concluye Jesús García Salgado: «No hemos buscado reconstruir un pasado de museo, sino activar una tradición viva. La zarzuela no es un género muerto: es un teatro que aún puede hablar del poder, del cuerpo, de la calle, del control social y de la libertad individual. En la fiesta, todos miran y todos son mirados. Todos celebran, pero también todos juzgan. La verbena es un lugar de encuentro... y de peligro».

El espléndido desembarco del género chico, que es muy grande, en Polonia es un motivo más para sentirnos legítimamente orgullosos de nuestra maravillosa cultura.

TEATR / ZARZUELA

Wielki sukces „La verbena de la Paloma” w Polsce

Po raz pierwszy hiszpańska zarzuela trafia do Polski – na scenę Teatru Wielkiego w Łodzi. Zachwyca publiczność i odnosi wielki sukces. „ABC” rozmawia z reżyserem spektaklu oraz dyrektorem teatru.

Un momento del montaje. (Joanna Miklaszewska)

Carmen R. Santos >

09/03/2026 Actualizado a las 10:17h.

+ Seguir

“Bo Matka Boska z La Palomy / Chińską chustę, tę-tę, tę-tę / Masz mi podarować. / Dawaj ten prezent, jeśli to nie żarty, / I zawieź mnie powozem, em-em, em - em / Na spacer po Prado.”

Któż nie zanucił kiedyś melodii z „La verbena de la Paloma”?

Od chwili premiery, która odbyła się 17 lutego 1894 roku w madryckim Teatro Apolo, „La verbena de la Paloma” pozostaje jednym z najbardziej cenionych i lubianych dzieł *género chico*, czyli hiszpańskiego teatru muzycznego (Zarzuela) o krótkiej formie. **Z muzyką Tomása Bretóna i librettem Ricarda de la Vegi**, osadzona w realiach XIX-wiecznego, tradycyjnego Madrytu, przez pokolenia zachwycała publiczność, a jej bohaterowie – Don Hilarión, Casta, Susana, Julián czy Pani Rita – na trwałe wpisali się w hiszpańskie dziedzictwo kulturowe.

Jej sława wykroczyła daleko poza granice Hiszpanii – wystawiano ją po obu stronach Atlantyku. Teraz dotarła również do Teatru Wielkiego w Łodzi, największego teatru w mieście i drugiego co do wielkości teatru operowego w Polsce.

Pod tytułem „Święto Palomy” reżyser Jesús García Salgado przygotował i wyreżyserował znakomitą adaptację. Jak sam podkreśla: „Nie zamierzałem zmieniać tego dzieła, lecz uczynić je zrozumiałym i bliskim dla publiczności, która nie miała wcześniej styczności z gatunkiem zarzueli. Szczególną uwagę poświęciłem przejrzystości dramaturgii, rytmowi scenicznemu oraz pracy z aktorami, zachowując przy tym istotę libretta i muzyki.”

Opowiada nam, jak narodził się ten niezwykle interesujący projekt:

„Teatr Wielki w Łodzi od dawna nosił się z zamiarem zaprezentowania po raz pierwszy zarzueli. To właśnie z tej inicjatywy skontaktowano się ze mną z prośbą o przygotowanie propozycji. Pierwszym tytułem, który przyszedł mi na myśl, była »La verbena de la Paloma«, ponieważ zawsze uważałem ją za jedno z najbardziej reprezentatywnych dzieł tego gatunku, a zarazem za utwór wyjątkowo żywy i prawdziwy w ukazywaniu ludzkich charakterów. Chciałbym również podkreślić wsparcie *Teatro de la Zarzuela*, które od samego początku towarzyszyło temu przedsięwzięciu i udostępniło oryginalne partytury ze swojego archiwum, między innymi do »La verbena de la Paloma«, »El barberillo de Lavapiés« oraz »Don Gil de Alcalá«. To wsparcie miało kluczowe znaczenie dla zachowania muzycznej wierności oryginałowi. **Zespół artystyczny tworzyli ponadto znakomici specjaliści związani zarówno z Hiszpanią, jak i z Polską: Małgorzata Zak odpowiadała za kostiumy, Eva Iszoro za scenografię, a Malena Mexía za choreografię.**”

„Dostrzegłem autentyczne i ogromne zainteresowanie kulturą hiszpańską” – podkreśla Jesús García Salgado, reżyser spektaklu.

Jak wyjaśnia García Salgado – współzałożyciel, wraz z Martą Belaustegui, zespołu Teatro del Duende – spektakl wykracza poza ramy jednej zarzueli:

„Zaproponowałem rozszerzoną wersję drugiej części, włączając do niej numery muzyczne z innych emblematycznych zarzueli, osadzone w świątecznej atmosferze otwartej przestrzeni, na której rozgrywa się akcja *La verbena de la Paloma*. Zależało mi na tym, aby polska publiczność poznała nie tylko jedno konkretne dzieło, lecz mogła także zajrzeć do znacznie szerszego świata zarzueli. Do spektaklu włączyliśmy fragmenty innych utworów, harmonijnie wpisane w atmosferę festynu, reprezentujące różne regiony Hiszpanii i tworzące swoistą muzyczną mapę – od chotis po fandango, od habanery po jotę. Każdy z tych stylów muzycznych niesie ze sobą odmienny sposób poruszania się, mówienia i przeżywania miłości. W ten sposób spektakl staje się wielobarwną mozaiką – opowiada nie tylko historię, lecz kreuje cały świat.”

Spektakl odniósł ogromny sukces. „Publiczność przyjęła go niezwykle entuzjastycznie – mówi García Salgado. – Była to premiera pełna emocji, również dla mnie osobiście. Kiedy prezentuje się poza granicami własnego kraju gatunek tak silnie związany z rodzimą tradycją kulturową, zawsze towarzyszy temu pewna niepewność. Reakcja widzów była niezwykle ciepła i pełna entuzjazmu, a długa owacja na stojąco na zakończenie spektaklu była dla nas potwierdzeniem, że udało się nawiązać prawdziwy dialog z publicznością, wykraczający poza pierwotny kontekst tego dzieła. Dla mnie było to niezwykle cenne doświadczenie. Spotkałem artystów pełnych zaangażowania, obdarzonych wielkim talentem, ciekawych nowych wyzwań i dysponujących wyjątkową kulturą pracy. **Nieoceniony wkład wniósł również kierownik muzyczny Piotr Sułkowski**, który doskonale zrozumiał ducha naszej zarzueli i z wielką wrażliwością potrafił oddać jej rytm, ludowy charakter oraz żywiołowość.”

Una escena de la representación. (Walendi)

Czy kultura hiszpańska cieszy się zainteresowaniem w Polsce? García Salgado nie ma co do tego najmniejszych wątpliwości, a łódzka inscenizacja jest tego najlepszym dowodem: „Dostrzegłem autentyczne i bardzo żywe zainteresowanie kulturą hiszpańską, zwłaszcza jej muzyką oraz sposobem, w jaki elementy kultury ludowej przenikają się z bogatą tradycją artystyczną. Polska publiczność podchodzi do niej z szacunkiem i prawdziwym zainteresowaniem, co stwarza wyjątkowo sprzyjające warunki dla wymiany kulturalnej.”

Podobnego zdania jest również Marcin Nałęcz-Niesiołowski, dyrektor Teatru Wielkiego w Łodzi: „Kultura hiszpańska cieszy się w Polsce ogromnym zainteresowaniem. Hiszpania jest nie tylko jednym z ulubionych kierunków turystycznych Polaków, lecz także krajem, którego kultura i język należą do najczęściej poznawanych spośród kultur obcych. Dowodem na to jest fakt, że język hiszpański można zdawać jako przedmiot na egzaminie maturalnym, a większość polskich uczelni oferuje studia hispanistyczne. Hiszpańskie kino, literatura i muzyka cieszą się w Polsce dużą popularnością.”

To nie jest martwy gatunek

I dodaje: „Dostępność hiszpańskich dzieł kultury w Polsce jest bardzo duża. We wszystkich księgarniach można znaleźć przekłady utworów klasyków hiszpańskiego Złotego Wieku, takich jak Miguel de Cervantes i Lope de Vega, a także dzieł Federica Garcíi Lorki oraz współczesnych pisarzy. Obecnie szczególną popularnością cieszą się Carlos Ruiz Zafón i Jaume Cabré. W kinach wyświetlane są filmy Pedra Almodóvara, a w salach koncertowych często można usłyszeć muzykę Manuela de Falli, Joaquína Rodriga, Pabla Sarasatego czy Isaaca Albéniza. Na scenie naszego teatru gościły również takie zespoły i artyści, jak Nats Nus Dansa, balet Cristiny Hoyos, *Flamenco de Andalucía* oraz *Compañía Nacional de Danza*. Teatr Wielki w Łodzi miał także zaszczyt gościć, między innymi, światowej sławy i cieszącego się ogromnym uznaniem tenora Plácida Dominga.”

Inszenizacja „La verbena de la Paloma” stała się wyjątkowym wydarzeniem. Jak podkreśla Marcin Nałęcz-Niesiołowski: El espléndido desembarco del género chico, que es muy grande, en Polonia es un motivo más para sentirnos legítimamente orgullosos de nuestra maravillosa cultura. Na zakończenie Jesús García Salgado podkreśla: „Nie chcieliśmy odtwarzać muzealnej przeszłości, lecz tchnąć nowe życie w żywą tradycję. Zarzuela nie jest martwym gatunkiem – to teatr, który wciąż potrafi opowiadać o władzy, ciele, ulicy, społecznej kontroli i wolności jednostki. Podczas święta wszyscy patrzą i wszyscy są obserwowani. Wszyscy świętują, ale jednocześnie wszyscy oceniają. Vervena jest miejscem spotkania... ale także miejscem zagrożenia.”

Wspaniałe pojawienie się *género chico* – niewielkiego z nazwy, lecz wielkiego rangą – na polskich scenach stanowi kolejny powód, by z uzasadnioną dumą mówić o bogactwie i wyjątkowości hiszpańskiej kultury.

Recenzje

Radosne hiszpańskie widowisko

2.03.2026, 14:48

Wersja do druku

„La verbena de la Paloma - Fiesta Palomy” w reż. Jesusa Garcii Salgado w Teatrze Wielkim w Łodzi. Pisze Krzysztof Korwin-Piotrowski w portalu arteviva.com.pl.

fot. Joanna Miklaszewska

Moje wrażenia po obejrzeniu po raz pierwszy w życiu scenicznej wersji zarzuela są wspaniałe. Zachwyliła mnie wielobarwna muzyka, w której dominują niezwykła energia i żywioł. Nawet w nastrojowych momentach nie ma nudy, wręcz przeciwnie – smutne arie i pieśni wnikają prosto w duszę, poruszając mocniej nasze serca.

Hiszpański reżyser Jesús Garcia Salgado wspaniale oddał klimat Madrytu, ponad 3-milionowej metropolii, położonej na Wyżynie Kastylijskiej, u podnóża gór Sierra de Guadarrama. Temperament ludzi pokazanych na scenie jest niezwykły, chwilami przypominający polskich górali. Niektóre osoby są porywcze, szybko się denerwują, obrażają, są skłonne do bójek i awantur. Równocześnie mają w sobie duże pokłady serdeczności, skrywanej czasem pod maską obcesowego zachowania. To ludzie, którzy szczerze kochają albo nienawidzą. Potrafią się też wspaniale bawić. Łączą się w grupy i pomagają sobie nawzajem. Są bardzo uwrażliwieni na poczucie sprawiedliwości. Ich emocje budują temperaturę spektaklu.

Początek wywołał zaskoczenie. Artyści ubrani na czarno weszli na scenę, na której właściwie nic nie przykuwało wzroku. Było ponuro jak na zwykłej próbie, bez blasku reflektorów, bez ciekawej scenografii. Konsternacja artystów i niektórych widzów. Nic się nie dzieje. Nagle z góry, przez amfiteatr biegnie kurier. Nigdy nie był w operze, podoba mu się to miejsce. Wręcza dyrygentowi, maestro Piotrowi Sułkowskiemu, przesyłkę z Hiszpanii, prosto z Madrytu. To partytura z zarzuelą, więc można wreszcie grać. Orkiestra z impetem wykonuje uwerturę. Zjeżdża sztankiet, na którym zawieszono są kostiumy: suknie i falbaniaste spódnice dla kobiet oraz kamizelki dla mężczyzn. Artyści na oczach widzów przebierają się w piękne stroje. Nagle rozświetlają się elementy scenografii, tawerna zaczyna tętnić życiem. Na sztankietach zjeżdżają płótna, na których wyświetlane są projekcje z pięknymi hiszpańskimi budynkami. Przenosimy się do centrum Madrytu. Zaczyna się żywiołowy taniec, a potem jesteśmy świadkami dynamicznej akcji scenicznej z udziałem dużej ilości osób: solistów, epizodystów, chóru i baletu.

W świetnym widowisku zaprezentowanym w Teatrze Wielkim w Łodzi jest wielu różnych bohaterów, znanych z imienia, ale najbardziej zachwyciło mnie to, że mamy tu do czynienia z bohaterem zbiorowym. Są to zwykli mieszkańcy Madrytu, najczęściej robotnicy, którzy mają swoje normalne problemy związane z codziennym życiem. Nie ma tu jakichś wydumanych historii. Wiele osób może się więc utożsamić z tymi ludźmi na scenie. W Łodzi od ponad 100 lat szczególnie wybrzmiewa zbiorowy głos robotników. To metropolia, która była najważniejszym ośrodkiem przemysłu włókienniczego na terenach polskich. To miejsce z setkami kominów, famułami dla robotników oraz bogatymi pałacami i kamienicami osób, które dorabiały się na prowadzeniu fabryk. To również miasto, gdzie wielokrotnie mocno wybrzmiewał bunt robotników z walką o ich prawa. Wysoka temperatura buntu jest obecna w „La verbena de la Paloma”, a artyści chóru wraz z epizodystami i solistami wspaniale oddali te nastroje. Przypomniała mi się praca nad spektaklem „Człowiek z Manufaktury”. Wymyśliłem dla Łodzi ten tytuł widowiska operowego po to, aby pokazać przede wszystkim bohatera zbiorowego, który szanował Izraela Poznańskiego, ale też buntował się przeciw jego zasadom. Świetnie pokazała to w librecie Małgorzata Sikorska-Miszczyk, a artyści chóru Teatru Wielkiego w Łodzi stworzyli wielką kreację zbiorową. We właścicieli fabryk łatwo odnaleźć z jednej strony wizjonera, a z drugiej – bezdusznego krwiopijcę. W „Fieście Palomy” nie ma tego problemu. Jedynie robotnicy narzekają na polityków, przedstawicieli rządu i ich decyzje czyli pojawia się tu ponadczasowy temat w każdej epoce i szerokości geograficznej.

Pierwszy akt łódzkiego spektaklu to zarzuela „La verbena de la Paloma” Bretóna. Natomiast w drugim akcie zostały wykorzystane fragmenty różnych zarzuel, więc spektakl zamienia się w rodzaj widowiska, którego łącznikiem jest muzyka i klimat hiszpańskiej fiesty, a scenariusz został stworzony, aby jakoś połączyć różne fragmenty. Wykorzystano w drugim akcie fragmenty zarzuel skomponowanych przez: Barbieriego, Chuecę, Penellę, Chapiego i Bretona. Aż cztery sceny pochodzą z „El barberillo de Lavapiés” Francisco Asenjo Barbieriego (1823-1894). Tytułowy Fryzjer przypomina Figara z „Cyrulika sewilskiego” Rossiniego. Myślę, że realizatorzy kierowali się tu zasadą wyboru pięknej, ciekawej muzyki i jej podporządkowali resztę. Faktycznie utwory są wspaniałe. Chyba zacznę tęsknić za zarzuelą i będę niecierpliwie czekać na kolejne widowiska tego typu w Polsce, a jeśli się nie doczekam, to polecę do Madrytu, do Teatro de la Zarzuela, który od połowy XIX wieku jest najważniejszym miejscem na świecie, prezentującym ten gatunek teatru muzycznego.

Zarzuela to w dużym uproszczeniu hiszpańska operetka. Są w niej partie śpiewane przez solistów i chór, są żywiołowe tańce oraz sceny mówione. Zarzuela czerpała z bogatej tradycji hiszpańskiej kultury narodowej, wykorzystując także takie tańce jak: habanera, seguidilla oraz bolero. Wracając do jednoaktówki „La verbena de la Paloma”, libretto Ricarda de la Vega jest świetne. Tomas Bretón tak się nim zachwyił, że stworzył muzykę w 19 dni: „Komponowałem w kawiarniach, tawernach, a nawet na ławkach na ulicy” – wspominał. Takie cytaty jak „¿Donde vas con manton de Manila?” (dokąd idziesz z chustą Manili) i „Tiene razon Don Sebastián” (ma rację Don Sebastian) funkcjonują w Hiszpanii jak przysłowia.

Ulica Palomy w Madrycie jest znana z figury Matki Boskiej, która pod koniec XVIII wieku dokonała różnych cudów. Świątuje się to coroczną verbeną, czyli festiwalem religijnym, który przeradza się w fiestę z tańcami i ulicznymi zabawami. Libretto Vegi pokazuje życie zwykłych ludzi w tę radosną noc. Jest to dla naszego kręgu kulturowego coś zupełnie innego, ponieważ najpopularniejsze w Polsce wiedeńskie operetki Straussa, Kalmana i Lehara przedstawiają zwykłe życie arystokracji, która spędza czas na intrygach, balach, hulankach i zdradach (z porywami wielkiej miłości) oraz problemach z megalomanią. Natomiast w zarzueli „La verbena de la Paloma” są pokazani głównie ludzie z klasy robotniczej: chulapas – dziewczyny elegancko ubrane na tę specjalną noc; lubieżni bogaci handlarze; seña (Señora) Rita, starsza kobieta, zauroczona Juliánem i pragnąca dla niego szczęścia. Julián jest zecerem w drukarni, wykształconym młodzieńcem z klasy robotniczej, wyróżniającym się inteligencją i poczuciem uczciwości oraz walki o ideały.

Muzyka jest wyrafinowana pod względem kompozycji. Zwłaszcza długa (może trochę za długa) pierwsza scena jest związana z fascynacją Bretóna twórczością Wagnera i późnymi dziełami Verdiego, ale oczywiście kompozytor nadał jej hiszpański koloryt i formę. Przykuwają uwagę także późniejsze fragmenty: wspaniała Soledad wykonana przy akompaniamencie barowego fortepianu oraz Habanera. Zachwycają swoim rytmem: radosne Coplas Don Hilarióna i przyjemna Mazurka. Warto zaznaczyć, że polskie mazurki trafiły do Europy Zachodniej pod koniec XVIII wieku, a bardziej rozprzestrzeniły się po upadku Powstania Listopadowego. Były tańczone we Francji, we Włoszech, w rozmaitych formach aranżowane i komponowane przez zachodnioeuropejskich twórców, trafiły nawet do Portugalii i Katalonii. Mazurka (połączenie polki z mazurem) Bretóna jest bardzo skoczna i radosna. Maestro Piotr Sułkowski jako kierownik muzyczny łódzkiego spektaklu wydobyl rozmaite odcienie tej wielobarwnej muzyki, utrzymując pewną ręką zmienny rytm spektaklu, odpowiednio prezentując energię oraz temperament, a także nastrojowe fragmenty.

„La verbena de la Paloma” rozpoczyna się od wspaniałego Preludio z radosnym tańcem.

Scena 1. Poznajemy bohaterów: Don Hilarióna i jego przyjaciela Don Sebastián. Rozmawiają o ich dolegliwościach i okropieństwach współczesnej nauki („El aceite de ricino”). Julián i Rita, żona barmana, mówią o obsesji Juliána na punkcie kapryśnej Susany. Mąż Rity gra w karty z kilkoma kolegami. W solowej arii Julián przyznaje się do swojej okropnej zazdrości („Tambien la gente del pueblo”), a Rita go pociesza. Dozorca i jego żona kłócą się o to, czy położyć dziecko spać w ten upalny wieczór. Ludzie kupują pączki, churrosy i napoje w piekarni. Scena kończy się wspaniałym utworem Seguidilla, kiedy wszyscy przygotowują się do zabawy podczas verbeny ku czci Maryi Gołębicy („Por ser la Virgen de la Paloma”). Julián mówi Ricie, że rano widział Susanę jadącą w powozie z jakimś mężczyzną i zamierza zrobić z tego powodu awanturę. Rita uspokaja go, przekonuje, że pewnie w tym powozie była też inna kobieta – i zabiera Juliána na festyn. Don Sebastián oskarża aptekarza o to, że jest starym lubieżnikiem. Wtedy Don Hilarión przedstawia przyjacielowi swoją filozofię dotyczącą spraw erotycznych: nie przejmuje się opinią publiczną, lubi kobiety i chętnie płaci za swoje przyjemności, więc wszyscy są zadowoleni (Coplas: „Tiene razon Don Sebastián”). Teraz jest zainteresowany dwiema siostrami, blondynką i brunetką (Casta i Susana).

Scena 2. Ulica w dzielnicy Latina. Casta i Susana siedzą w Café de Mellila ze swoją ciotką Antonią, sąsiadami i dwoma policjantami. Soledad jest śpiewana przez piosenkarkę flamenco z akompaniamentem fortepianu („¡Ay! En Chiclana me crié”). Dziewczyny porównują zalety Juliána i Don Hilarióna, ale hałas psów Antonii zmusza je do powrotu do domu. Gdy zapada noc, strażnik i dwaj policjanci, w towarzystwie wielu innych osób, narzekają na lokalną politykę, wykonując bez entuzjazmu swoje obowiązki (Nocturno: „¡Buena está la política!”.) Don Hilarión przychodzi po to, aby zabrać dwie dziewczyny na festyn, ale zanim to zrobi, pije drinka z młodymi kobietami i Antonią („¡Oh, qué noche me espera!”) oraz tańczą Mazurkę razem z radosnym tłumem. Barman pojawia się z przyjaciółmi, a Rita przychodzi z Juliánem. Rita próbuje go przekonać, że jeśli Susana go nie chce, to nie ma sensu robić z tego afery (Duet: „Ya estas frente a la casa”). Drukarz nie może uwierzyć, widząc dwie dziewczyny flirtujące z aptekarzem (kwintet: „Linda Susana”). Julián odciąga Susanę od wściekłego Don Hilarióna i pyta, dokąd dziewczyna się wybiera. Po chwili ciszy rozpoczyna się Habanera concertante: „¿Donde vas con manton de Manila?”. Antonia grozi Juliánowi, że poszczuje go psami. Różni ludzie próbują powstrzymać Juliána przed atakowaniem Don Hilarióna. Susana drwi sobie z Juliána. W końcu wszyscy udają się na festyn.

Scena 3. Przed sklepem Don Sebastián. Fiesta trwa. Don Sebastián ma kłopoty ze swoją żoną, córką i służbą, którzy chcą wyjść i dołączyć do zabawy. Julián szuka w tłumie don Hilarióna, który ukrywa się w sklepie przyjaciela. Rita szuka Juliána, ale Antonia i jej psy znajdują go pierwsze i mężczyźni zostają aresztowani przez policję za pijaństwo i znieważenie funkcjonariusza, gdy dochodzi do bójki. Don Sebastián interweniuje w imieniu Juliána, który wchodzi do sklepu, aby zmienić spodnie podarte przez psy. Stary aptekarz wybiega z lokalu, ścigany przez wściekłego drukarza. Susana, Rita i Casta uspokajają go, kochankowie godzą się i tłum powtarza seguidillę: „Por se la Virgen de la Paloma”.

W finale łódzkiego spektaklu ciotka Antonia zostaje aresztowana za pijaństwo i obrazę żandarmów. Wzbudza wielki śmiech na widowni swoim zachowaniem. Jest wulgarna i przaśna. Sceny z drugiego aktu z jej udziałem są według mnie trochę zbyt przerysowane, ale pewnie wielu ludziom na widowni to nie przeszkadza. Drugi akt, jak już wcześniej wspomniałem, to fragmenty różnych zarzuel i popisy wokalne oraz taneczne podczas fiesty, co sprawia, że temperatura na scenie i widowni jest gorąca.

W spektaklu Teatru Wielkiego w Łodzi trzeba pochwalić wspaniały zespół chóru ze zindywidualizowanymi postaciami z krwi i kości, pełnymi temperamentu i zadziorności. Zachwycające są sceny taneczne z baletem, który jest przecież jednym z najlepszych w tej części Europy. Znakomicie zaprezentowała się orkiestra pod dyрекcją maestro Piotra Sułkowskiego. Bardzo licznej obsady solistów i epizodystów nie jestem w stanie wymienić. Chciałbym jednak zwrócić szczególną uwagę na śpiewaków, wyróżniających się głosem, temperamentem i aktorskim talentem. Podczas premierowego spektaklu 14 lutego 2026 roku byli to: Adrian Domarecki (Julián), Bernadetta Grabias (Seña Rita), Aleksandra Orłowska (Susana), Hanna Okońska (Paloma), Dawid Safin (Don Hilarión), Andrzej Kostrzewski (Don Sebastián), Arkadiusz Anyszka (El Barbiero Lamparilla), Olga Maroszek (Cantaora), Agnieszka Makówka (Margarita La Roteña), Patrycja Krzeszowska (Candelaria). Autorką ciekawej scenografii jest Eva Iszoro, bardzo ładne kostiumy zaprojektowała Małgorzata Żak, a świetną choreografię wymyśliła Malena Mexia. Na całość czuwał wyjątkowy artysta Jesús Garcia Salgado – nie tylko reżyser, ale też autor adaptacji scenicznej i dramaturgii całego widowiska. Warto więc przyjechać do Teatru Wielkiego w Łodzi na zarzuelę. Oby długo była w repertuarze.

Tytuł oryginalny

Radosne hiszpańskie widowisko

Źródło:

arteviva.com.pl

[Link do źródła](#)

Autor:

Krzysztof Korwin-Piotrowski

Data publikacji oryginału:

28.02.2026

Realizacje repertuarowe

☑ **La verbena de la Paloma/ Fiesta Palomy (reż. Jesús G^a Salgado, Teatr Wielki)**

Teatry i instytucje

☑ **Teatr Wielki**